

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ Учителитѣ при Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище въ гр. Плѣвень.

Главенъ редакторъ: Хр. С. Георгиевъ.

„Винар. Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца на 10 и 25 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ-странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвень.

Необходвани рѣкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се връщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

На ученицитѣ въ земледѣлческитѣ, педагогическитѣ и духовнитѣ училища се отстъпа за 3 л. годишно.

Съдържание: 1) По училищнитѣ градини; 2) Прѣдизвикане на винарскитѣ есадове отъ плѣсени въ избитѣ; 3) Рѣчна сѣячка; 4) Работитѣ, които се извършватъ въ американския лозовъ разсадникъ на г-нъ Вибера въ гр. Петгау (Щирія); 5) Една подобрена косачка; 6) Какъ и кога трѣбва да се прѣскаатъ лозята съ бордолевовия смѣсъ противъ пероноспората; 7) Разна; 8) Полезенъ съвѣтъ; 9) Въпроси и отговори; 10) Явна благодарностъ; 11) Отъ редакцията и 12) Метеорологически бюлетинъ.

По училищнитѣ градини.

„Селското стопанство е коренътъ на държавното дърво. Цвѣтътъ, листата, клонетѣ, короната, па даже и етеблото могатъ да изсѣхнатъ, но щомъ коренитѣ съ здрави, дървото изново може да се подмлади. Тамъ, гдѣто коренътъ е повреденъ, изсѣхва цѣлото дърво“.

Професоръ Ромеръ.

Въ оставямъ самитѣ думи на доста-почтенний проф. Ромера да замислятъ всѣки читателъ върху исказаната отъ него истина и кой каквото ще заключение да направи въ себе си. Моята цѣль тукъ се ограничава само съ това да посоча тая велика истина въ уредбата на човѣшкитѣ общества и облегна мнението си по единъ вече повдигнатъ у насъ въпросъ, който засега коренитѣ на дървото, защото съмъ твърдѣ увѣренъ, че истинността на мисълта нѣма да се оспори отъ никого.

Началото на настоящата година денесе много промѣни и нови идеи въ нашия общественъ животъ, послѣдствията отъ които бѣдждето ще има да чувствува силно. Тия промѣни станахъ въ нѣкой случаи отъ горѣ на долѣ, т. е. отъ цвѣтоветѣ къмъ коренътъ; обаче обществената мисль не се ограничава да изявява желание, щото подобрението да става и отъ долѣ на горѣ, т. е. отъ корена къмъ цвѣтътъ.

И управляющитѣ, по всичко се види, схваняхъ тия желания на обществената мисль, прѣдизвикани отъ нуждитѣ на живота и вече се издадохъ официалнитѣ распорѣждания за прилаганieto на нѣкои отъ тия желания въ живота ни, разбира се, за неговото подобрене. Думата ни е за наредбата на училищнитѣ градини при основнитѣ и трикласни училища. Може би мнозина ще ме укорятъ въ това, че идеята за училищнитѣ градини е нѣщо старо, получила право на официаленъ животъ, даже съ законоположение; азъ, разбира се, нѣма да оспорвамъ това, но все ще си кажа, че тогава тя остана почти само написана на книга — черно на бѣло и така

си стоеше до прѣди малко, ако и на нѣкои мѣста да се направихъ нѣкои опити въ приложението ѝ на практика; обаче, сегашния силенъ развой на тая мисль и взетитѣ вече мѣрки за подготвление на по-големо число ратници и повече сръдства на приложението ѝ иж поставятъ въ очитѣ ми, като нѣщо ново, като нѣщо по обмислено, като нѣщо прѣдизвикано отъ явнитѣ вече нужди на общественный животъ. Менъ ми е още по приятно да констатиратъ и факта, че вече двѣ наши министерства сж си подирили взаимната помощ за осъществяването на тая идея и ми се вѣрва сега, че ще има по-благоприятенъ резултатъ.

Ний имаме вече прѣдъ очитѣ си окръжното на М-то на Народното Просвѣщение до г. г. окр. училищни инспектори отъ 26 Февтуарий т. г., съ което се обръща сериозното имъ внимание по уредбата на училищнитѣ градини при основнитѣ и трикласнитѣ училища, внимание за което тѣ сж задължени съ законоположенията отъ 1885 г. и отъ 1892 г. по училищната ни наредба, но до сега или не проявлено никдѣ, или проявлено съвсѣмъ малко и едностранчиво, нѣщо което е обърнало внимание на цѣнтралната училищна власть. Гдѣ е лѣжала тая апатия къмъ така повдигнатия сега въпросъ е нѣщо, което иска подробно прѣглеждане и върху което отчасти азъ ще се поспря, като съ това бихъ желалъ да бѣда отчасти полезенъ на бѣдждето на тая мисль. Горѣпоменатото окръжно по начало намира подкѣпа въ едно по-послѣдно окръжно на Министерството на Търговията и Земледѣлието до г. г. директоритѣ на Садовското и Руссенското Земледѣлчески Училища отъ т. г., съ което се отварятъ лѣтни подготвителни курсове за лица, които въ бѣдждѣ ще бѣдатъ ръководители и изпълнители на всички мѣрки за урежданieto на училищнитѣ градини. Тия двѣ окръжни на Почитаемитѣ Министерства не могатъ да не радватъ всѣки отъ желающитѣ да се подобратъ коренитѣ на жизненното ни дърво — държавата — селското стопанство, а особенно пакъ

не могат да не обърнат внимание на народните учители, въ желанията и стремленията на които тая мисъл има по-дълбоки корени.

На това прѣдприятие трѣбва да се обърне сериозно внимание отъ цѣлото ни общество, защото то, по мое мнение, води слѣдъ себе си огромни промѣнения, които могат да подобрятъ живота ни, ако отъ начало се подемаатъ и разбератъ добрѣ; или да компрометиратъ самата свята мисъл, ако се удари прѣзъ търнето, както се изразяватъ хората. Отъ това дѣло-урежданieto на училищните градини, трѣбва да очакваме промѣни и въ учебното дѣло въ училищата, при които се уреждатъ и въ цѣлия селско стопански поминѣкъ. Азъ ще се спрѣмъ малко на тия двѣ промѣни отъ училищните градини, макаръ и то тѣхъ да има казано нѣщо въ нашата педагогическа и земледѣлческа книжнина, но се сериозността на въпроса не ще вмѣни за грѣхъ и мойтѣ мисли.

А. Промѣни въ учебното дѣло. Отъ времето на бащата на Новейшата педагогия, Ж. А. Коменски, господствующъ принципъ въ педагогията е естественността, разбранъ въ широкото му значение, било колкото се отнася до субекта или пѣкъ до обекта на обучението. Поради това широко приложение на този принципъ въ теорията на възпитанието и обучението свърѣменните училища се различаватъ отъ ония на срѣдните вѣкове повече, а отъ старитѣ въ нѣкои отношения по-малко. Естественността иска душата на възпитаника да се отваря естествено за свѣтътъ, а свѣтътъ да влезне въ душата въ своя естественъ образъ или друго яче книгата на душата на дѣтето да цинкографира образи отъ природната книга.

Въ това направление е отправено всичкото внимание на педагогиститѣ отъ три вѣка насамъ и по различното схващане на отдѣлните педагози тая естественност различно се е осъществявала и е родила всички съществуващи училища до сега; като дѣтските училища основните, класните и реалните гимназии, занаятчийскитѣ, техническитѣ и пр.. Разбира се, на развитието на тия училища, а особено на нѣкои сж влияли нуждитѣ на свърѣмения животъ.

Обаче, европейскитѣ народни училища, па и нашитѣ сега, уредени по образъ и подобие сега на европейскитѣ, ако можъ каза това, не могатъ и денъ днешенъ да осъществятъ принципа на естественността; това пакъ особено може се каза за нашитѣ основни и класни училища. Да се спрѣмъ малко. Каква естественност, на-примѣръ, е осъществена въ нашитѣ основни и класни училища?—отговарямъ почти никаква, макаръ тя тѣй горещо да се прѣпорѣчва у насъ отъ центровѣтъ на педагогическата наука—отъ педагогическитѣ училища въ широкъ обемъ и отъ земледѣлческитѣ и духовнитѣ въ по-тесенъ обемъ. Добрѣ е, г-да педагози и учители, да се не лъжемъ и мамимъ въ истинността на факта, че естественността у насъ е намѣрила своето приложение—съвсѣмъ не, или ако има нѣщо, то е съвсѣмъ малко. Само като си припомнимъ, че у насъ има толкова „въведения“ по разнитѣ учебни прѣдмети, а пѣкъ помагалата по тѣхъ съвсѣмъ липсватъ или пѣкъ тѣ сж тѣй жалки, смѣшни, щото е достатъчно да се увѣримъ, че нашитѣ учи-

лища иматъ още и сега, при толковато ясно разбиране на принципа на естественността, пакъ печатаната книга, а не Божията книга—природата. Азъ нѣма тукъ да доказвамъ, че отъ тия „въведения“ нито душата на дѣтето правилно се образува въ всичкитѣ свой проявлениа, нито пакъ природата се отпечатва вѣрно въ тая душа, защото това сж доказани истини отъ много по свѣдущи хора въпроса, а азъ само посочвамъ факта, че ний и сега малко сме приложили на практика тия педагогически истини.

А какво да се каже върху тѣлесното здравие на учащата се младежъ отъ тия „въведения“? — Разбира се, само злини и друго нищо.

Ако старата школа е грѣшила съ това, като е развивала повече тѣлото (разбирамъ стара Гърция и Римъ), сегашната школа съ тия „въведения“ е довела тѣлата на учителитѣ се до скелети, до жалки творения. И макаръ че толкова философи да сж посочвали златната срѣда на цѣлокупното възпитание, все въ практика има още много да се направи въ това отношение. Влезитѣ въ едно наше училище и вий ще бждете поразени отъ началний изгледъ на дрѣвнитѣ дѣци, на които физиономитѣ сж бледи, жълтеникави, слаби; жизненнитѣ сили въ тоя периодъ, когато тѣ трѣбва да се развиватъ, се убиватъ въ зародиша си отъ тия „въведения“ и отъ тия тънкотии на мисълта, защото духътъ имъ чете въ искъсната книга и между стѣнитѣ на училището, а не въ божията книга и вънъ отъ стѣнитѣ. При този начинъ на обучение прибавитѣ и лошитѣ училищни помѣщения и ний сигуръ трѣбва да се надѣваме на това, че тѣлесното здравие на дѣцата, на бждещитѣ работници, въ всѣко отношение, ще е съвсѣмъ лошо, съвсѣмъ слабо.

Такива лоши явления въ училището сж обврѣщали вниманието на уредницитѣ имъ и ето че отдавна всѣки по вѣщината и умението си захваналъ да съживява сухата материя съ нагледни прѣдставявания въ разни форми, като: картини, модели, помагала, опити и пр., та така се внѣло една естественност въ учебното дѣло.

Уредена единъ пѣтъ училищната градина при училищата се явява като съживяюще срѣдство на животътъ на учащата, се младежъ. Тукъ се отваря вече широкъ просторъ за развитието на душевнитѣ и тѣлесни способности на възпитаницитѣ. Отваря се вече една страница отъ естественната книга, която ще отвори пакъ по единъ незабѣлзанъ начинъ вратитѣ на дѣтската душа, която тукъ ще цинкографира най-вѣрнитѣ образи на същността; тукъ тя ще намѣри и разнообразие, отъ каквото се нуждае, и умственна почивка — толкова нужна за възрастта му и елементи на хубавото, полезното, редовното, трудолюбието и пр., толкова нужни за правилната уредба на душата ни. Принципа на естественността ще намѣри своето най-широко приложение въ уредбата на училищните градини, а единъ пѣтъ реализиранъ въ по-широкъ обемъ, все е сигуренъ единъ по-добъръ успѣхъ въ дѣлото на обучението и възпитанието въ основните и класни училища. А направи ли се тамъ едно разумно подобрене, лесно е вече да се правятъ подобрения и въ по горнитѣ степени на обучението и възпитанието, а слѣдователно и на цѣлокупний животъ.

Съ една дума, промѣнитѣ въ училищний животъ отъ урежданieto на граднитѣ сж твърдѣ очевидни и значителни, а пакъ тѣ по единъ неуситенъ начинъ ще влияятъ и за подобрене на общественния животъ. Да се поспремъ малко и на тая страна на училищнитѣ градини.

Б. Промѣни въ общественния животъ, а особѣнно въ селско стопанския — коренътъ на държавното дърво. Че повече отъ работитѣ въ селско стопанский животъ се извършватъ по начини, завѣщани отъ минхлото, ограничени по разумността си въ най широка смисълъ; че сръдствата за обработването на повече отъ селскостопанскитѣ производства сж тѣй не сигурни, тѣй лишени отъ всѣко научно основание; че суевѣрията и прѣдразсждѣцитѣ сж пустихли такива корени въ умоветѣ на селяне — стопанитѣ; че тѣ (селянитѣ) нѣматъ никаква основна подготовка за свърѣменитѣ нужди на живота, усложненъ въ свойтѣ хиляди направления; че незнанието у насъ тѣй силно царува — сж истини, които никой не вѣрвамъ може да отрече. А вѣрмето иска своето и не ни пита да ли ний сме подготвени или не за борбата на живота. Ако сме подготвени, ако имаме силата на знание-ето, можемъ устоя въ борбата, ако ли не, ний сме осждени на загинване въ всѣко отношение. А новия ни животъ се усложни, стана много по тежъкъ и по мжченъ: нуждитѣ му отъ день на день се увеличаватъ, а нашитѣ знания за производството, почти, оставатъ все едни. Че спасението на човѣшкитѣ общества и тѣхната сила днесъ за днесъ е знанието, никой не може отказа. Че тая истина е ясно съзнавана и отъ нашитѣ бащи и че тѣ сериозно сж се заели за осжществлението ѝ е ясно отъ това, че въ единъ кратъкъ периодъ, при толкова мжчни политически обстоятелства (въ турско), поникнахъ толкова много училища, а сега броятъ имъ възлиза на хиляди. Обаче, да ли броятъ на училищата свидѣтелствува и на тѣхното прѣдназначение? Да ли тѣ сж училища на живота или тѣхното дѣйствие се ограничава въ тѣсната сфера на четиритѣ му стѣни? — Сж въпроси, които всѣки трѣбва да си постави на които безпристрастно да отговори.

Азъ, право да си кажъ, не съмъ убѣденъ въ това, че нашитѣ училища сж училища на живота, макаръ въ основата на сегашнитѣ законоположения тѣ да се прѣд-назначаватъ за такива — да турятъ темелъ на бжд-ния животъ. Може би казвамъ голѣма дума, нѣ бихъ молилъ читателитѣ на вѣстника ни да иматъ малко търпение. Че това е истина си личи и отъ това, че всѣки, който горѣ-долѣ свърши курса на основното и класно училище, мжчно се залавя на своя частна работа, а дири мѣстѣнце или въ общенската, или въ окръжната, или на държавната трапезица, и всѣкой, даже когато постѣпва въ училището, си прѣднамѣрва нѣкое такова мѣстѣнце или пакъ родителитѣ му прѣднамѣрватъ. Само че вече става тѣсно и на тия нѣколко софрици, та незнай на кждѣ ще му излезне крайтъ. А резултатъ отъ тая тѣснотия, ясно може да се види въ поголѣмитѣ градове, по голѣмитѣ ко-пии. Разбира се, че тия работи отдавна вече си личатъ въ нашия животъ и мнозина вече дириятъ цѣра имъ. Едни намиратъ тоя цѣръ въ едно, други въ друго — разбира се — всѣки по умението си, нѣ само че и днесъ

болкитѣ сж си болки, а даже се и увеличаватъ. За цѣ-рение на болкитѣ се отворихъ разни специални училища; като: педагогически, земледѣлчески, духовни, технически, търговски и др., които въ много отношения позаличихъ много недостатѣци и продължаватъ да удовлетворяватъ много отъ нуждитѣ ни. Специално земледѣлческитѣ училища си турихъ за цѣль да даватъ знания на въспитаници-тѣ си отъ областта на селско стопанската наука, а тѣ (въспитаницитѣ) послѣ да разпространяватъ тия знания между съселянитѣ и съгражданитѣ си, между които ще живѣятъ.

Обаче и тукъ, въ това направление, усѣхътъ, по едни или други причини, не е толкова голѣмъ; нѣ все че е сигуренъ и основенъ, това вече никой не може да ос-порва, стига да слѣди нашата земледѣлческа книжнина и да види какъ въ нѣкои кжтове на татковината ни се правятъ опити за подобрене на поминѣка на селско сто-панското население. Думата ни е за нѣои Г. Г. учители, които енергически работятъ въ това отношение.

За подобрене на селскостопанский ни животъ се уреди и особѣнно М-во на Земледѣлието и Търговията, ко-ето има и свойтѣ органи на дѣйствие — било то гор-ски инспекции, земледѣлчески надзиратели (по рано па-тующа учители), филоксерни чиновници и пр.. Нѣ и най добритѣ намѣрения на това М-во често пжти сръщатъ спънки въ приложението си, защото нѣма кой да ги при-ложи, да ги изпълни, па суевѣрията и прѣдразсждѣцитѣ още повече прѣчатъ.

А днесъ съ повдигнатия въпросъ „училищнитѣ гра-дини“ двѣтѣ Министерства (на Народното Просвѣщение и на Земледѣлието и Търговията), като си дириятъ вза-имната помощ, намъ се чини, най сигурно ще могатъ да постигнатъ поставената двойна цѣль на училищнитѣ гра-дини — М-то на Народното Просвѣщение да внесе про-мѣна въ училищний животъ, а М-то на Земледѣлието и Търговията — въ селско стопанския животъ — цѣ-ли толкова диктувани отъ нуждитѣ на свърѣменния жи-вотъ.

Въ училищната градина учителтъ ще бжде и учи-тель въ широкия кръгъ на обществото. Тукъ по единъ най чувствителенъ начинъ ще се покаже, що може нау-ката и умението и да ли тѣ въ сжщностъ надминаватъ дѣдиното и прадѣдиното или сж по долни отъ него. Не-вѣрующитѣ Томовци съ очи и ржцѣ ще видятъ и усѣ-татъ разумното отглеждане на много произведения, отъ които тѣ очакватъ своя животъ и поминѣкъ. Тогава не сж нуждни много думи за искоренение на суевѣрията и за-блуждението, а трѣбватъ дѣла, които сами краснорѣчиво ще говорятъ въ полза на науката и умението; тогава се-лянина и гражданина сами ще направятъ подобрения въ производството си, безъ нѣкой да ги заставя съ думи или на сила; тогава и законоположенията за подобрене на поминѣчний ни животъ ще се уважаватъ и изпълняватъ както трѣбва, а не както е сега. А всичко това води къмъ промѣнение на селскостопанкий животъ, — на подобрене коренътъ на държавното дърво. Тукъ още учащата се мла-дежъ ще се навикне на трудъ, постоянство; тукъ още тя ще обикне природата; тукъ ще се изучи по добръ, а заедно съ това да умѣе и подобръ де живѣе. Градина-

та ще бѣде едно малко училище на живота, между многото други училища, съ разлика на това, че тукъ всичко ще се види нагледно, а не както въ досегашнитѣ основни и трикласни училища.

Обаче, само доброто и разумното уреждане и ръководения на тия нагледни училища — градинитѣ, ще принесѣтъ и желаемитѣ промѣни, а, напротивъ, лошата имъ уредба ще скомпромитира самата идея и тогава нищо не ще е въ състояние да ги повдигне прѣдъ очитѣ ни; ето защо азъ въ слѣдующия брой на Вин. Земледѣлческия вѣстникъ ще поговоря по обстоятелствено за първоначалното имъ уреждане, за туряние на темела на това дѣло, макаръ вече той да е и проектиранъ, отъ гдѣто трѣбва, нѣ още не е захванѣтъ да се прави.

Прѣдпазване на винарскитѣ ссждове отъ плѣсенитѣ въ избата.

Най-главно условие за задържане на виното въ здраво състояние е: иманieto на добра изба съ здрави ссждове. Щомъ избата е хладна, умѣренно влажна и ссждовѣтъ сѣ здрави и трайни, то винарството се кара лесно и съ добри приходи. Добра изба всѣки не може да притежава, нѣ затова цѣкъ може да запази бѣчвитѣ си, а, слѣдователно, и виното си въ здраво състояние.

Дървенитѣ ссждове, като бѣчви и др. се запазватъ много за дълго врѣме, когато се държатъ въ суха изба. Наистина тѣ неоставатъ въ затворений, макаръ сухъ, въздухъ на избата докрай здрави и нови, нѣ все таки почерняването и розрушаванieto имъ върви толкова бавно, щото се прѣдаватъ отъ поколение на поколение. Ако отрѣжемъ една тънка частъ отъ почернялата бѣчва въ такава суха изба и разгледаме подъ отрѣзаната частъ, ний ще забѣлѣжимъ, че тя е съвсѣмъ здрава, даже нова. Подъ микроскопа черната дървесина ще покаже, че е нападнута отъ едни растителни паразити (плѣсени), които, обаче, не сѣ можеле да се развѣжтъ много и затова врѣдата имъ е малка.

Съвсѣмъ наопаки ще бѣде съ бѣчвитѣ, които сѣ поставени въ една влажна и слабо провѣтривана изба. По тѣхъ се развѣватъ плѣсени въ такова голѣмо количество, щото въ късо врѣме разрушаватъ дървото. Такива бѣчви почерняватъ и се разрушаватъ, което се познава, като почопимъ съ чикия, или покътъ по дървото, или мѣжду двѣ дѣски. Плѣсенитѣ се размножаватъ въ достатъчна влага и врѣждѣтъ всички дървени принадлежности въ избата. По тази причина трѣбва всѣки винарь да работи за бързото имъ унищожаване или поне да прѣдпазва ссждовѣтъ си, ако иска да има здрави вина и трайни бѣчви.

За тази цѣль въ практиката има много методи, нѣ едни отъ тѣхъ сѣ врѣдни за самитѣ вина, а други непостигатъ цѣльта, която гонимъ. Най-много прѣпоръчваното сръдство изъ мѣжду винаритѣ е почестото истриване и очеткване на плѣсенясалитѣ бѣчви; нѣ е намѣрено, че това сръдство не помага никакъ, защото съ него не може да се отстранитѣ плѣсенитѣ, които сѣ вникнали навхтрѣ въ дървото, което и разрушаватъ. Съ истриванieto се отстраняватъ само израстъцитѣ (мицелевитѣ конци) на плѣсенитѣ, които скоро пакъ прорастватъ. Въ това сѣмъ се убѣдилъ отъ избата при училището въ гр. Пльвень, която е влажна и вѣди много плѣсени. Последнитѣ се четкатъ, трихтъ по 1—2 пхти въ седмицата, нѣ въпрѣки това плѣсеньта все си на прѣдва.

Едни отъ сръдствата, които горѣ-долу помагатъ, сѣ силното насипурване и провѣтриване. Нѣ като се вземе прѣдъ видъ, че за една сръдна изба е нужно огромно количество сѣрливъ окисъ, тѣй като лесно олетява и се погълща отъ варовититѣ стѣни на избата, то употреблението му не ще помага много. Провѣтриванieto помага наистина, нѣ за жалость, изби у насъ има малко, които иматъ отговорящи отворения за провѣтриванieto.

Най-много влага има по стѣнитѣ на избата, гдѣто се вѣджѣтъ и най-много плѣсени. Отъ тукъ тѣ се разнасятъ по бѣч-

витѣ и др. принадлежности. По тази причина ний трѣбва да намаляваме влагата и да искореняваме отъ тѣхъ плѣсенитѣ. За първото помага добро отводняване, турение на варъ и пр., а за второто помага честото измазване съ вариено млѣко (размита гасена варъ). Щомъ си измажѣтъ стѣнитѣ и се испълнятъ добръ жглитѣ и пукотинитѣ, тогава плѣсеньта се унищожава, защото варѣта ѝ дѣйствува много отровно. За бѣчвитѣ и др. това толкова добро сръдство не може да се употреби.

За прѣдпазване на бѣчвитѣ и др. дървени материяли отъ плѣсенитѣ можемъ да си послужимъ чрѣзъ намазване съ блажни (маслени) бои. Обаче това се прѣдприема само за вратитѣ, стѣлбитѣ, чиборитѣ (подлинитѣ) и за бѣчви, които ще държатъ готово вино или ракия. Въ противенъ случай бѣчвитѣ не ще бѣджѣтъ сгодни, защото ще имъ се затулятъ поритѣ и ще се прѣкъсне благотворното влияние на кислорода отъ въздуха, безъ който виното не може да развѣе добръ вкусъ. По сѣщата причина не може да се употреби за бѣчви парафинѣтъ, съ който, ако се намажѣтъ до като е въ горѣщо състояние, може да ги прѣдпази отъ поплѣсеняване и гниение. Съ парафинъ се прѣдпазватъ много добръ всички дървени ссждовѣ, като: кофи, фунии и др., като се намажѣтъ и отъ вънъ и отъ вхтрѣ, (до като е горещъ).

За бѣчвитѣ би могли да се употребѣжѣтъ катраненитѣ продукти, които много добръ консервиратъ, ако не издаваха чужда (неприятна) миризма, която виното много лесно поглѣща.

Безврѣдно и прѣпоръчително сръдство за бѣчвитѣ (нѣ само отвънъ) е *боракса*, съ който само отъ слабо намазване се прѣдпазватъ бѣчвитѣ отъ всѣкакви плѣсени. Прѣди намазването съ бораксъ, бѣчвитѣ се истриватъ или измиватъ внимателно. Раствора се приготвя въ единъ желѣзенъ ссждъ (казанъ), като се взематъ 50 гр. за единъ литъръ вода. Съ помощта на една четка се намазва нѣколко пхти бѣчвата и се оставя да истине. Така приготвени ссждѣтъ не плѣсеньва, защото отъ влагата боракса се порастваря малко и образува растворъ, много врѣденъ за ферментитѣ (плѣсенитѣ). Но за вхтрешната страна на бѣчвитѣ и др. ссждове боракса не може да се употреби, защото виното ще раствори отъ него една частъ и ще ѣхъ задържи въ себе си. А боракса не е съставна частъ на виното. Не може да се употреби и за другитѣ дървени ссждове, които се потапятъ или наливатъ съ вино.

За тази цѣль може да се употреби (споредъ Wein Zeifung) само така наречения *формалинъ* (алдехидъ), за когото е изнамѣрино, че е много добро дезинфекцирующе сръдство. Той образува една извѣтряюща течность, която, даже въ най-разрѣдено състояние, изморява споритѣ на плѣсенитѣ. Въ такова количество тя е безврѣдна въ виното толкова повече, че е сходна съ единъ алдехидъ, който се намира въ него. Ако бѣчвитѣ, ссждовѣтъ и пр. се исплакнѣтъ нѣколко пхти съ растворъ отъ съвършено разреденъ формалинъ, тѣ се прѣдпазватъ отъ всѣкакви плѣсени. Формалина може (спорѣдъ W.) да се употреби въ винарството и вхтето сѣрата, за запазване на бѣчвитѣ.

Добри сръдства са прѣдпазване на вратитѣ, стѣлбитѣ, подложкитѣ на бѣчвитѣ и др. ни прѣдставляватъ металическитѣ соли, като желѣзната, мѣдната, и др., въ раствора на които тѣ се държатъ отъ 6—8 дена. За бѣчвитѣ не се употребяватъ, защото сѣ малко отровни. Отъ казаното става явно, че за да се запази виното и бѣчвитѣ въ здраво състояние, трѣбва послѣднитѣ да се исплакнѣтъ съ растворъ отъ формалинъ. Горната частъ на бѣчвата да се маже съ бораксъ, външнитѣ части на кофитѣ, канелитѣ и пр. — съ топѣлъ парафинъ, вхтрѣ сѣщо съ формалинъ. Стѣнитѣ на избата да се мажѣтъ съ вариено млѣко. Вратитѣ, стѣлбата, подложкитѣ и др. да се напояватъ съ растворъ отъ сѣресто мѣдна соль (синъ кимъкъ). Обрѣжитѣ на бѣчвитѣ и др. желѣзни части се варѣжѣтъ отъ ръждаване чрѣзъ боядисване съ лакъ; най-добръ е, когато се употреби асфалтовъ (зифтъ)лакъ. Прѣди намазването, обрѣжитѣ се истриватъ и истриватъ внимателно.

РЪЧНА СЪЯЧКА

На конкурса въ гр. Плѣвентъ прѣдставителъ на машинната фабрика за земледѣлчески машини Flöther, г. Белесъ отъ Букурещъ, прѣдстави между многото другитѣ машини и една рѣчна съячка, която обърна особено внимание на посѣтителитѣ на конкурса.

Машината е малка: събира 1 двоенъ декалигръ сѣме и се състои отъ слѣдующитѣ части:

1) Сѣмененъ кошъ (сандъкъ),

2) Распрѣдѣлителна скала и

3) Распрѣскателно колело.

Сѣмето се поставя въ сѣмения кошъ, отъ гдѣто то пада прѣзъ една дупка на распрѣскателното колело. Дупката на коша може да се растворя съ помощта на распрѣдѣлителната скала, споредъ това дали сѣме едри или дребни сѣмена. Съ тази съячка може да се сѣе: детелина, люцерна, просо, пшеница, ржъ, ечемикъ, овѣсъ, кукурузъ, даже, и лупина.

Въ врѣме на сѣидбата съячка поставя сѣяката на гърдитѣ си, прѣнася ѝ съ два каиша прѣзъ рамената си. Ако нивата е много дълга, съячка трѣбва да постави единъ чувалъ съ сѣме нѣкъдѣ въ срѣдата на нивата, а по единъ на обрѣталата, така, че като се напълни единъ пѣтъ сѣмения кошъ, да може да се засѣе съ това сѣме пространството отъ единия чувалъ до другия.

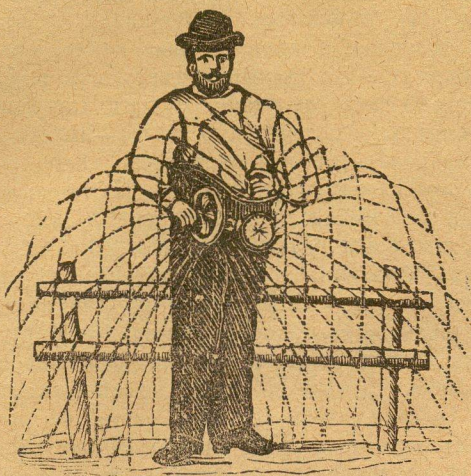
Съячката разсѣхвърля сѣмето доста равномерно по нивата; за единъ день може да се засѣе съ неѣ едно пространство около 40—50 нови дулюма. Само съ едно прѣминаване прѣзъ нивата, тази съячка засѣва една ивица отъ 24 метра.

Рѣчната съячка отъ Flöther'a струва 50 лева съ доставката заедно.

Работитѣ, които се извършватъ въ американския лозовъ разсадникъ на г-нъ Вибмера въ гр. Петтау (Щирія).

Отъ когато се е появила филоксерата, (болѣсть по лозята, извѣстна още отдавна и по насъ), правителствата на разнитѣ държави сѣ обърнали и обърщатъ особено внимание на отглеждането нашата лоза на американски лозови подложки. До прѣди 25—30 години мнозина не сѣ знаели нищо за американската лоза, нѣ сега тя стана вече извѣстна на всичкия лозарски свѣтъ, още повече отъ като се яви, тѣй да кажъ, спасителка на нашата лоза противъ филоксерата.

Съ появяването ѝ въ Франция, тамошното правителство испрати въ Америка специални лица за изучаването на тази нова култура. Стѣдъ като се доказа въ Франция, че отбрани сортове отъ американски лози могатъ да противостоятъ на филоксерата, то Австрийското правителство испрати г. директора Гете въ Франция, за изучаване на самото мѣсто американ. лоза и, изобщо, филксерното дѣло; съ сѣщата цѣль се испрати отъ Четирийското земледѣлческо дружество г. Д-ръ Мюле въ Франция. Не прѣди дълго врѣме бѣше командированъ и г. директора Рекендорферъ. Русското правителство, ако и да има малко лоза сирамо голѣмината на държавата, и то не закѣсѣ да испрати г. Т. Кеппинъ и още нѣколко души въ Австрия и Франция; а вънъ отъ туй сѣщото правителство прѣди 4—5 години повика отъ Франция г. професоръ Мариона и отъ Пеща г. Д-ръ Аорвата, за да обсъждатъ на самото мѣсто, какви мѣрки трѣбва

Фиг. 9.

да вземе то противъ този бичъ на лозята и до колко ще успѣва при тамошнитѣ условия отглеждането на американската лоза. Прѣди нѣколко години (3—4) унгарското правителство позвикало г. Рихтера отъ Монпелие, съ когото направило условие да бѣде той главенъ ръководителъ на разсадницитѣ и г. Рихтеръ дождавалъ и ще дожда прѣзъ годината само 10 дни, за което получавалъ повече отъ 6000 фиоринта годишно; сѣщото правителство прѣди нѣколко години изиска отъ Франция дестина присаждачи, които распрати по градоветѣ да учятъ населението, какъ да облагородяватъ. Съ тия общи указанія искамъ да запозна читателя, какви грижи се полагатъ отъ другитѣ правителства за изучаване и отглеждането на това благородно растение, лозата.

У насъ филксерата е официално констатирана прѣди 12 години въ г. Видинъ. При самото ѝ изслѣждане не сме имали опитни лица, така че мѣрките, които сѣ биле вземани, не сѣ принесли полза, а тя се е още повече разпространявала. Тази бобулечка — филксерата, продължавала и сега продължава пѣтъ си отъ Видинъ за Ломъ, Рахово и е достигнала до Тутраканъ; друга главна линия е взела по срѣдата на Сѣв. България — до с. Самоводени (Търновско). Нашето население още не вижда нейната вѣда, и не вѣрва въ нейното сѣществуване, нѣ много скѣпо ще заплатимъ съ това си „невѣрвань“. Чакаме, по всѣка вѣроятностъ, да пламне цѣла България, чакъ тогава ще повѣрваме, тогава ще почнемъ да търсимъ цѣръ на злото, тогава ще се каемъ, за гдѣто сме стояли до сега съ кръстосани ръцѣ, само че ще бѣди късно, защото мѣчно се гаси пламака, който е взелъ голѣмъ размѣръ. — Нѣ да дойдемъ на прѣдмета си. Нашето правителство, собствено новото М-во на Търговията и Земледѣлието, което има грижата за въздигане на западнитѣ у насъ занаяти и поминѣкъ, като гледа, че се затрива единъ главенъ поминѣкъ на населението, лозарство — винарството, прѣдложи въ Министерския Сѣвѣтъ, да се испратитѣ въ странство 4 души, отъ г. г. чиновницитѣ по филксерн. зараза, за основното изучаване културата на американскитѣ лози и да се запознайтъ съ филксерното дѣло на Западъ. Мѣжду командированитѣ чиновници е и пиущия тѣзи редове, — испратенъ въ търговския американски лозовъ разсадникъ на г. Р. Вибмера. Главната цѣль на настоящето ми е да опишъ, какво и какъ се извършва въ тѣзи разсадници (казвамъ разсадници, понеже на нѣколко разни мѣста има такива отъ по нѣколко хектари). Отъ началото на мѣсець Мартъ новъ стилъ г. Вибмеръ самъ почна да испѣлня порѣчкитѣ, които му сѣ биле направени прѣзъ минхлата есенъ. Прѣди всичко, има да забѣлѣжъ, че той рѣже по голѣмата частъ отъ лозага си, а така сѣщо и изважда вкорененитѣ необлагородени и облагородени прѣчки прѣзъ есенъта, когато въ тукашния Държавенъ и Четирийский разсадници извършватъ горна работа на пролѣтъ. г. Вибмеръ го прави това съ цѣль, да може на слѣдующата пролѣтъ съ врѣме да почне експедирането — распродаването и да има готовъ материалъ за присаждане (който да е въ заспало състояние).

Отъ 15-й Мартъ се почна изваждането на останалитѣ вкоренени, необлагородени прѣчки. (Трѣбва да забѣлѣжъ, че въ разсадницитѣ му прѣзъ работното врѣме има ежедневно по 80—90 души работници). То става по този начинъ: Двама работника съ мотики, отъ двѣтъ страни на редѣтъ, отравятъ земята около прѣчкитѣ, двама подиръ тѣхъ съ лопати издигатъ или гребѣтъ по надълбоко земята, други слѣдъ тѣхъ вадѣтъ старателно, да не се откъснѣ нѣкое коренче отъ прѣчкитѣ, трети ги събиратъ, а четвърти ги вързватъ по на 100 въ едно. Така приготвени, заравятъ ги въ земята и тамъ стоѣтъ доклѣ се употребѣтъ за проданъ, за облагородяване или за посаждане на постоянно мѣсто (за добиване на прѣчки). Всичкитѣ тѣзи работи се извършватъ прѣди движението на сокѣтъ.

Втора партия работници почна на сѣщото число (15 Мартъ) да туря рѣзанитѣ прѣзъ есенъта прѣчки на 50—60 с. м. въ разсадника. Туряннето стана така: Найъ напѣрѣдъ двама работника изопнуватъ едно въже по хоризонтална посока, една отъ тѣхъ опрѣдѣля съ лопата брѣзда по въжету, а други съ лопата

та по отбѣлѣзаната бръзда изхвърля земята на 25—30 с. м. дълбочина и толкова широчина, трети работникъ съ мотика разтрошава земята въ образуваната бръзда; по тъй приготвената бръзда се туря единъ уредъ, направенъ отъ двѣ дъски, приковани подъ правъ ъгълъ; отъ тази страна, гдѣто се образува рѣбътъ на ъгъла, на долната дъска, има набити гвоздейчета на разстояние 5 с. мет., между всѣко гвоздейче посаждатъ перпендикулярно една прѣчка на 15—20 с. м. дълбочина. Едни работници посаждатъ, други (слѣдующитѣ работи се извършватъ отъ по двама души) закриватъ прѣчкитѣ до половината съ прѣстѣ, земена отъ слѣдующия и прѣдидущия редове, трети работници съ дървени токмаци набиватъ отъ страни на прѣчкитѣ земята, четвърти — копажатъ отъ съседнитѣ два реда земя и закриватъ съ неж прѣчкитѣ до горний имъ край, пети — съ мотики (отъ двѣтѣ страни на реда) съ външнитѣ имъ страни притискатъ прѣстѣта къмъ прѣчкитѣ. По този начинъ се образува единъ редъ, на когото основата е широка до 50 с. м. и колкото отива на нагорѣ се стѣснява и образува рѣбъ или гребенъ, най послѣ единъ работникъ отрѣзва върховетѣ на прѣчкитѣ, които сж останали вънъ отъ рѣба (отъ прѣстѣта).

По сѣкия начинъ се приготвяватъ и другитѣ редове, като се гледа, щото разстоянието помежду тѣхъ да е около 1 м. и 20 сантиметра.

Трета партия почнѣ на 16-й Мартъ рѣзанието на облагороденитѣ, едногодишни, посадени на постоянно мѣсто прѣчки. То се извършваше, като се раскриваше прѣстѣта около присадникътъ и се отрѣзваше лѣтораста на едно око. Слѣдъ туй се почнѣ садението на облагородени, вкоренени прѣчки. Присаждане-то и приготвянето ставаше почти, както и при необлагороденитѣ (за които ще се говори по-долѣ), съ тази само разлика, че прѣчкитѣ се туряхъ до облагородената частъ въ дупката (присадникътъ остава вънъ отъ повърхността на земята), Присадникътъ се покриваше съ рохка земя и разстоянието както мѣжду редоветѣ, тъй и прѣчкитѣ е 1.20 м., което разстояние е минимумъ за такива прѣчки и всичкитѣ прѣчки иматъ 2 метра дълги колци.

Четвърта партия, състояща отъ 40—50 души, почнѣ на 23-й Мартъ да присажда невкоренени прѣчки (въ държавния разсадникъ облагородяватъ само вкоренени прѣчки). Тукъ има да забѣлѣжж, че тѣзи прѣчки сж биле съхранявани прѣзъ зимата въ изба по 100 заедно и турени прави въ сухъ пѣськъ. Прѣди облагородяването взематъ се отъ пѣська и се турятъ въ бѣчи, пълни съ вода, за да се измижатъ и стојатъ прѣдени. Присаждането става така: най-напрѣдъ приготвяватъ присадникътъ отъ разна дебелина, като ги рѣжжтъ на по едно око+дължината на мѣждувъзлието, не ги рѣжжтъ на по двѣ очи за економия; така нарѣзани, турятъ да стојатъ въ вода до употреблението имъ (1—2 дни). Едни работници приготвяватъ подложкитѣ (американскитѣ прѣчки), като имъ отнѣматъ или отстраняватъ всичкитѣ очи, освѣнъ най-долното, втори работникъ по нѣколко прѣчки (7—10) наедно истъргова — забѣлва много малко кората на долния имъ край, за по добръ образување на Calus и коренитѣ. Слѣдъ това се распрѣдѣлятъ на облагородяватитѣ. Всѣкой присаждачъ е снабденъ съ двѣ твърдѣ много остри ножчета, единъ лепенъ парцалъ, за истриване на подложката, присадникътъ и ножчето и по на двама души по единъ камѣкъ за наостриване на ножчетата. — *Облагородяването се извършва чрѣзъ английската копулация*, която е най-лесна, скоро изпѣлжима, най-проста и добръ прихваща. Почти въ всичкитѣ разсадници неж ѣж употребяватъ; другитѣ начини сж лесно приспособими само на книга. По неж правятъ единъ отрѣзъ както на подложката, тъй и на присадникътъ (едни правятъ отрѣза близо до око, а нѣкои на 2—3 с. м. далечъ отъ него). Отрѣзитѣ както при дебелитѣ, тъй и при тънкитѣ прѣчки правятъ дълги до 3 $\frac{1}{2}$ с. м. Отрѣзитѣ сж много гладки, равни, много чисти, еднакво дебели и дълги както на присадникътъ, тъй и на подложката. Като се прави отрѣза, ножчето не се натиска, а излегко се рѣже. Слѣдъ туй до сърцевината или прѣзъ неж както на подложката, тъй и на разсадникътъ правятъ едно кратко езиче, колкото да можжтъ да се задържжтъ и ги втикатъ едно въ друго (присадникътъ въ подложката). Така сдру-

жени прѣчкитѣ взематъ ги други работници и ги вързватъ съ канапъ; съ други материалъ, като: гѣби — тапи или лика не ги вързватъ, понеже съ тапи ставало по скѣпо и ужъ по слабо се схващали, а пѣкъ съ лика не толкова силно можели да се завържатъ. Въ тукашния държавенъ разсадникъ вмѣсто канапъ употребяватъ само тапи. Подиръ вързването други работници замазватъ облагороденото мѣсто—мѣстото, гдѣто сж вързани и направени отрѣзитѣ, съ глинено тѣсто, сжщо се замазва и края на присадникътъ (отгорѣ му). По този начинъ облагородени, вързани и замазани турятъ се по 100 въ сандѣци съ стѣрготини, въ които има размѣсени малко дървени въглища, за да държжтъ влажностъ и да не плѣсенеяватъ (ако ще трѣбва да стојжтъ прѣчкитѣ нѣколко дни въ сандѣцитѣ). — *Туряннето имъ въ разсадникъ*, което почнѣ на 26 Мартъ, става почти по сѣкия начинъ, както и при невкорененитѣ прѣчки, само съ тази разлика, че тѣзи се турятъ чрѣзъ едно гвоздейче; прѣчката като се сади, гледа се, щото око, на присадникътъ да бѣде къмъ работника, а не къмъ дъската. Освѣнъ туй и отгорѣ прѣчкитѣ се покриватъ съ земя на 4—8 с. м. височина; така щото рѣбътъ не е така остъръ, както при необлагороденитѣ, а заема една широчина отъ 15—18 с. м. Тази метода за облагородяване и туряние въ разсадникъ е г. Рихтерова съ малко измѣненія, които произлизатъ отъ климатическитѣ и почвеннитѣ условия. Относително избора на присадникитѣ г. Вибмеръ не обрѣща особено внимание, кой сортъ (американски съ нашенски) се по добръ прихваща: той се направлява спорѣдъ копувачитѣ си и присадникитѣ, обрѣща се главно внимание, щото присадникътъ и подложката да уйдисатъ.

Почвата на разсадникитѣ за вкореняване на прѣчкитѣ (необлагородени или облагородени) е лека, пѣсьчлива, глинеста, на 60—70 с. м. риголена и прѣзъ есенъта паторена; за това при садението на прѣчкитѣ не се туря пѣськъ или торъ въ подножието имъ. До днесъ сж присадени около 350,000, г. Вибмеръ смѣта да се облагороджтъ половинъ миллионъ прѣчки.

Пета партия почнѣ на 20 Мартъ рѣзанието на лозята съ американски прѣчки, посадени на постоянно мѣсто. По голѣмата частъ отъ тѣзи лозя сж на равно мѣсто съ хумосно пѣсьчлива почва. Прѣди посадяването, мѣстността е била риголена на 40—50 с. м. дълбочина. Както прѣчкитѣ, тъй и редоветѣ иматъ разстояние 1.75 м. Разстоянието помежду имъ е таково, понеже сж на равно мѣсто и защото не имъ се турятъ колци, а тѣзи, които сж на стрѣмно мѣсто иматъ 3 метра дълги колци и сж насадени на 1.50 м. разстояние (както редоветѣ, тъй и прѣчкитѣ). Г. Вибмеръ не туря колци на прѣчкитѣ, които сж на равнина отъ економическа гледна точка; трѣбва да припомнимъ, че разсадникътъ му е търговски. Обаче въ тукашнитѣ образци: държавенъ и швейцарски разсадници не е така. Тукъ прѣчкитѣ, посадени на равно или стрѣмно мѣсто, иматъ си 5 метра дълги колци и прави като свѣщъ. Нѣкои прѣпорѣчватъ да се саджжтъ прѣчкитѣ по на кратко разстояние отъ 1.50 м.: тѣ се основаватъ или на теорията или искатъ да спестжтъ отъ земята, или пѣкъ иматъ прѣдъ себе си доста наклонно мѣсто. Нека да погледнемъ на посаденитѣ прѣчки на постоянно мѣсто въ Ломския окръженъ разсадникъ. Тѣхната слаба вегетация и тънки прѣчки сж слѣдствие на краткото разстояние между редоветѣ и прѣчкитѣ. Знае се, че и лозовата прѣчка, както всѣко друго растение, изисква съответствующето пространство земя, за да може да вирѣе; прочее нека не бждемъ толкова економисти, нека мислимъ, че туй лозе, което се сади на постоянно мѣсто, ще бѣде за майка. Младитѣ 1—2 годишни лозя рѣжжтъ на по едно око, а на старитѣ не оставатъ никакво око. Тѣ отрѣзани прѣчкитѣ се нарѣзватъ по на 50—60 с. м. дължина, очистватъ се (мустачки и др.), отдѣлятъ се на три качествата: I-то качество има до 7 м. м. дебелина, служжтъ и за облагородяване; II-то качество до 5 м. м. дебелина; останалитѣ сж III-то качество. Слѣдъ това вързватъ се на снопчета по 200 или по 500 и се турятъ въ избата на съхраняване. Сжщата партия почнѣ слѣдъ туй да сади вкоренени прѣчки на постоянно мѣсто (тѣ саджжтъ и невкоренени — въ такъвъ случай турятъ въ дупката 2—3 прѣчки въ разни направления съ подножието и послѣ, ако покаратъ всичкитѣ, оставатъ само една, а

другитѣ изваждатъ, на нѣкои мѣста всичкитѣ оставатъ). прѣди да се постѣли къмъ садението, прави се на пространството единъ видъ мръжа отъ колци, по горѣ спомѣнахъ какво е разстоянието на прѣчкитѣ. Направлението на редоветѣ правятъ и споредъ пладнишката линия и по фигурата на мѣстността. Тукъ нѣма да расправямъ, какъ става распрѣдѣлението и направлението на редоветѣ, понеже това се знае отъ повечето наши лозари и не е цѣльта на статията ми. Повечето колци сж отъ чамово дърво, 3 м. дълги, консервирани чрѣзъ потопване въ 8 % синъ камакъ (тази частъ, която ще бѣде въ земята), въ който растворъ стоѣтъ 4—6 дни; тѣ сж съвѣтъ прави, понеже само на прави колци може да се отгледватъ и прави прѣчки. Садението се извършва въ дупки 60 с. м. дълбоки и толкова широки, прѣчката или — чкитѣ се приготвяватъ, като се скратѣтъ съпалнитѣ корени на 15—20 с. м., стърничитѣ и роснитѣ коренчета съвѣтъ се отстраняватъ, лѣтораста се отрѣзва на едно око; тѣй приготвена прѣчката, туря се почти вертикално въ дупката, въ неѣ (дупката) не се туря торъ или пѣськъ, понеже мѣстото е торено. Като се покрие $\frac{1}{3}$ отъ прѣчката, тѣчи се земята, послѣ туй се закрива цѣлата прѣчка отгорѣ съ 2—3 с. м. прѣстъ и пакъ се тѣче.

(Слѣдва).

Петтау, 14/26 Априль 1896,

ЕДНА ПОДОВРЕНА КОСАЧКА.

Забѣлжителната фабрика на косачки Deering=Harvester Co въ Чикаго, която има въ работа около 3000 работници, донася ни чрѣзъ фирмата Richter и Robert въ Хамбургъ, която е нейния най главенъ прѣдставителъ, че прѣдставя една подобрена косачка, подъ названието — „подобрена Deering — идеална косачка“.

Тази машина е била изложена миналата година въ Келнското Землед. изложение и е получила първа премия въ всеко направление, въ, въпрѣки, фабриката не е останѣла в' бездѣйствието, и ѣ подобрило още въ едно направление. Идеалната Deering — ова машина има сега това добро прѣимущество, че може да се повдига съ помощта на кракътъ, а не съ ржка, както е въ всичкитѣ до сега сѣществующи косачки. При досегашнитѣ машини необходимо е при повдиганieto на ножа, въ случай на нужда, хващанieto на поводитѣ въ една ржка и повдиганieto съ другата, което нѣщо е трудно и често пхти може да донесе искривяване на редѣтъ или испускание на добитѣка. При горната машина това нѣщо може да стане най лесно, стига този, който кара машината, да удари съ кракъ приспособлението за тази цѣль и машината се повдига. Това е твърдѣ сгодно, особено, тамъ, къдѣто има къртици, както и при закривяването. Апаратътъ за повдиганieto е снабденъ съ една спирапа, която има и тази добра страна, че непрѣдава никакво сътрѣсение на нождѣтъ, който си върви най-нормално и когато е имало нѣщо на пхтя.

При това още фабриката дава гаранция, че въ продължение на двѣ години ще доставя безплатно всичкитѣ онѣзи части, които бихъ се счупили или пѣкъ сж размѣнени.

Какъ и кога трѣбва да се прѣскатъ лозята съ бордозеовия смѣсъ противъ пероноспората?

Съ долнитѣ нѣколко реда желяж да запознаѣ четателитѣ на вѣстника, кога и какъ се извършва въ погодѣмата частъ на Щирия прѣсканieto на лозята съ горния смѣсъ. —

Прѣсканieto става 2—3 пхти въ годината. За първото прѣсканieto употрѣбватъ 1 килограмъ синъ камѣкъ и $1\frac{1}{2}$ килогр. чиста отъ пѣськъ и други нечестотии прѣсно загасена варъ на сто литри вода; за второто прѣсканieto употрѣбватъ $1\frac{1}{2}$ килограмъ синъ камѣкъ и 2 килогр. варъ (въ Ломъ употрѣбвахъ и за двѣтѣ прѣсегания 2 килогр. синъ камѣкъ и 3 килогр. варъ); а за третото прѣсканieto, ако е нужно, употрѣбватъ сѣщото количество синъ камѣкъ и варъ, както при второто. — Първото прѣсканieto се извършва прѣди цвѣтението на лозята, около 14 или 16-й Май, второто — 5—6 недѣли подиръ първото и третото прѣсканieto — по врѣме зазрѣването на гроздето. Обикновено

се извършватъ двѣ прѣсканieto, нѣ ако лѣтото е дѣждовно, тогава прѣдприематъ и третото. Смѣсътъ се приготвява, като турятъ въ една каца сто литри вода и въ неѣ спущатъ въ една торбичка отмѣрения синъ камѣкъ. За по лесно растопяване на камѣка, иматъ по двѣ или три каци въ лозята, гдѣто ги пѣлватъ съ отмѣрена вода и, като стои водата единъ день въ кацата, тогава спущатъ синия камѣкъ, който въ разстояние на 2—3 часа се растопява. Значи, ако искаме да върви по скоро работата, трѣбва да имаме повече сѣждове и да не, спущаме синия камѣкъ въ прѣсна, студена вода, а въ такава, която е прѣстояла единъ день. Прѣди да се спусне синия камѣкъ, на може и като се растопи той, взематъ нѣколко литри (5—7) вода отъ отмѣренитѣ сто литри и размиватъ въ неѣ варѣта (за количеството спомѣнахъ по горѣ). Слѣдъ като се стопи синия камѣкъ и варѣта добрѣ се размие, то послѣдната се смѣсва съ синкамачиния растворъ. Така смѣсени варѣта и синия камѣкъ разбъркватъ се добрѣ. За да се увѣржтъ, да ли размѣсването е станѣло добрѣ, потопяватъ въ смѣсътъ една червена, лакмусова книжка (която може да си набавимъ отъ всека аптека), която посинява, ако е добрѣ разбърканъ смѣсътъ (по този начинъ се увѣрвахъ и работницитѣ при държавния разсадникъ въ Ломъ). Като се разбърка смѣсътъ, (съ дървено нѣщо), наливатъ въ машинката или прѣскачката и послѣ пакъ при всеко наливание въ машината разбъркватъ добрѣ смѣсътъ. Нѣкои, прѣди наливанieto на течността въ прѣскачката, прѣцаждатъ ѣ прѣвъ една рашетчица. Тукъ има да забѣлжж, че въ Щирия употрѣбватъ разни прѣскачки: Anstria, Vermorele Syphonia, Клостернайбургската прѣскачка, прѣскачката на Windberger и др., цѣнитѣ имъ вариватъ отъ 24—45 лева.

Прѣсканieto не извършватъ, па и не трѣбва да става, при роса, т. е. сутринъ много рано, прѣди или послѣ дѣждъ, а прѣскачъ, когато листата сж сухи. Тукъ прѣскачъ, мислж сега на всекадѣ, прѣвъ цѣлия день; по прѣди сж е мислѣло, че, ако се прѣска и прѣвъ горѣшитѣ часове на деньтъ, ще врѣди на листата, въ сега съ успѣхъ прѣскачъ прѣвъ цѣлия день, безъ да се опасяватъ отъ поврѣда на листата. (Въ Ломъ прѣсвахъ работницитѣ 3—4 часа прѣвъ деньтъ да не прѣскачъ; това бѣше отъ $11\frac{1}{2}$ ч. до $2\frac{1}{2}$ или 3 часѣтъ). При прѣсканieto тѣчността излиза отъ прѣскачката, като ситна роса, а не въ едри капки и напрѣсква всекой листъ на главината. Главичката (отверстието) на прѣскачката държѣтъ около половинъ метъръ далечъ отъ листата.

При първото прѣсканieto употрѣбватъ за единъ декарь лозе приблизително сто литри, за второто — 150 литри и, въ случай на нужда, за трето до 220 литри отъ течността. Слѣдъ всеко употрѣбление, прѣскачкитѣ се измиватъ чисто. — При всичко че тугъ не е задѣлжително прѣсканieto, нѣ като посѣти човѣкъ по него врѣме (на прѣсканieto) нѣкое бърдо, ще си помисли, че се прави гроздоберъ, само че ще види вмѣсто да носѣтъ кошница съ грозде, тѣ иматъ пѣлни прѣскачки съ поменхтата тѣчностъ, съ която прѣдизаватъ лозята си отъ болѣстѣта, та да иматъ, по врѣме на гроздобера, да носѣтъ и пѣлни кошници. Тукъ вече никой не се съмнява въ поменхтото срѣдство, па и въ Ломъ гражданитѣ се увѣрихъ въ добритѣ резултати на това прѣсканieto отъ двѣ три годишнитѣ опити, та и тази година, както ми се пише отъ тамъ, прѣсканieto станѣло на мода. Вѣрвамъ, че за в' бѣдище нашето респективно Министерство, трѣбва да поржчва синъ камѣкъ отъ странство съ вагони.

Петтау, 4-й Юний 1896 г.

Драговъ.

Разни.

Най-голтмото земледѣлческо владѣние въ свѣтътъ.

Споредъ „Nederl. Landbouw. Weekl“, най-голтмото имение въ свѣтътъ се намира въ щатѣтъ Луизиана и принадлежи на единъ синдикатъ отъ французски колонисти. Това имение захваща на дължина 160 к. м. и 40 к. м. на широчина. Въ него се намиратъ 40000 конѣ и волове. Култивира се захарна трѣстика, оризъ и памукъ. Зданията сж распрѣстнѣти изъ цѣлото имение и то на разстояние 6 к. м.; почти всичката земледѣлческа работа се извършва съ пара. Тамъ се намѣрватъ плугове, които могатъ да изорѣжъ дневно до 12 ha.. Една жѣлѣзна линия

прѣсича имението на 54 километра. Дължината на воднитѣ и сухитѣ пътища възлиза на 413 k. m.; три параходи посредствуватъ транспорта на продуктитѣ.

Състоянието на овцетѣ въ Огнената Земя и Южна Патагония.

Споредъ съобщенията на „La plata—post“, овцетѣ въ горнитѣ земи отъ 185 глви прѣзъ 1878 сж се въскачили на единъ милионъ. Въ 1894 год. се искарахо отъ тамъ 4 милиона фунта (2 милиона k. g.) вълна. Въ скоро врѣме ще почне отъ тамъ искараванieto и на замръзвало мѣсо, за които цѣль вече сж докарани нужнитѣ апарати.

Най-голямата картофъ. Централниятъ бохемски земледѣлчески вѣстникъ съобщава, че извѣстия земледѣлецъ, г. Suhrad въ Писецкия окръгъ, отгледалъ въ своето стопанство картофъ, който тѣгналъ 4 килограма. Той билъ изкопанъ на единъ търговски дюкенъ въ Писецъ и на всички проходящи обръщалъ вниманието.

Постоящиятъ цѣни на мѣсото въ Англия. Спорѣзъ „l'orne of Commerce“ цѣната на мѣсото въ Англия и Ливерпулъ се продава 1 либра (около 1 1/2 k. g.) добро мѣсо за 35—45 ст. Причината на тази ниска цѣна на мѣсото е, че Америка и Австралия прѣвозватъ въ последно врѣме голямо количество мѣсо въ Англия, благодарение на срѣдството за приготвянето на искусствения ледъ, който дава възможностъ да се привози мѣсото на такива големи разстояния.

ПОЛЕЗЕНЪ СЪВѢТЪ.

Често пати прѣзъ мѣсецитѣ Май, Юний, Юлий пчелитѣ биватъ нападани отъ особенъ видъ пеперуди, наречени „восьченъ молецъ.“ които снисятъ мѣжду пититѣ яйцата си, отъ които се излупватъ ларви, които се хранятъ отъ трудътъ на пчелитѣ, до като се завиятъ на папскули и така принасятъ голѣма вреда на кошеритѣ. За да се избавятъ пчелитѣ отъ този неприятелъ, взиматъ се листа отъ реней или лопощъ и се постилятъ подъ кошера. Когато е много горещо прѣзъ денятъ както самитѣ пеперуди, тѣй сжщо и ларвитѣ имъ сизизатъ отъ топлината и се завиратъ подъ постеленитѣ листа, тогава се повдига кошерътъ и се изстъпчватъ пеперудитѣ и ларвитѣ; това се продължава, до като се види, че този неприятелъ е унащоженъ съвеѣмъ.

Цв. П. Теаджерковъ.

Въпросъ. — 4. Занятието ми е пчеларство; между многото неприятности, които ми се случаватъ, стана съ тази двѣ години врѣме на пролѣтъ, при провѣрката на пчелитѣ си, намирамъ по нѣколко кошера, на които медътъ (пититѣ) позеленели и пчелитѣ измръбни и измиратъ. Моля явете ми, коя е причината на

това, когато всичкитѣ ми кошери сж поставени въ еднакви условия и какви срѣдства да употребя за да си избавя милитѣ пчелички отъ смъртъ и да не страдамъ материялно.

Цв. П.

Отговоръ. Жълто-зеленикавия цвѣтъ, когото пчеларитѣ виждатъ, обикновенно, при пролѣтното прѣглеждане на пчелитѣ, произлиза вслѣдствие непровѣтриванieto на кошеритѣ.

Сжщо такъвъ случай имаме и въ нашия пчелинъ. Пчелитѣ ни зимуваха въ особено помѣщение. Пититѣ на кошера позеленеха прѣзъ мѣсецъ Февруарий. Пчелитѣ мрѣха най-много прѣзъ първитѣ дни отъ прѣнасянето имъ въ пчелина (до 15 Априлий), по послѣтъ се оправиха, слѣдъ като исчезна зеленината на пититѣ. Сега пчелитѣ ни сж добри. Като върваме, че и вашитѣ сж вече добри, то имайте при себе си слѣдующитѣ наставления, та да можете да си помогнете, ако би да Ви се случи и други пхтъ такава неприятностъ въ пчелина: Туряйте пчелина си на зимовище въ нѣкое провѣтриво, сухо мѣсто, а не въ зимникъ. Помѣщението провѣтривайте по често. Ако ли Вашитѣ пчели зимуваха на открито мѣсто, то пазѣте да не ги затруднява снѣгътъ. Ако пъкъ пититѣ сж вече позеленели, тогава трѣбва да подрѣжете кошеритѣ си по дълбоко и възможностъ до гдѣто сж зелени.

Спазвайте тѣзи правила и до година имайте добрина да ни извѣстите за вървежа на пчеларското Ви дѣло.

Явна благодарность.

Сърдечно благодаримъ на другаритѣ си, ученици отъ Русенското Държавно Земледѣлско Училище, за гдѣто ме издържатъ материялно прѣзъ настоящата 95/96 учебна год. въ Плѣвенското Дър. Винарско-Земледѣлско Училище.

Да живѣтъ подобни другари!

Плѣвень.

ученикъ

Г. Славевъ

Редакцията на вѣстника има честь да извѣсти, че г-нъ Д. Тодоровъ, агентъ на „Ново Земледѣлие“, е агентъ и на нашия вѣстникъ за събиране нови абонати. Молимъ, прочее, за довѣрие въ лицето на г-нъ Д. Тодоровъ.

Отъ редакцията.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИ ВЮЛЕТИНЪ

За гр. Плѣвень.

Отъ 7 до 19 Юний 1896 г. (по старъ стилъ).

Число	Барометръ въ m. m., редуц. на 0° Ц.	Температура на въздуха по Ц.						Температура на почва- та по Ц. на дълбочина				Абсолютна влажностъ	Относителна влажностъ	Посока и скоростъ на вѣтра, метри въ секунда.				Облачностъ	Валежъ въ (m. m.)	Разни явления.		
		дневно срѣдно	7 ч. с.	2 ч. в.	9 ч. в.	срѣдно	макси- мална	мини- мална	въ 2 ч. слѣдъ пладнѣ					срѣдно	срѣдно	7 ч. с.	2 ч. в.				9 ч. в.	срѣдно
7	753.9	21.0	28.0	19.8	22.2	30.2	13.7	20.7	18.9	17.5	16.2	9.8	49	тихо	ИСИ	3	И	3	2.0	—	Роса.	
8	753.1	21.1	30.8	21.9	32.9	32.4	12.4	20.1	19.1	17.6	16.2	11.0	51	ЗЮЗ	3	ЮЮЗ	2	тихо	1.0	—	Роса.	
9	750.9	23.6	32.7	21.0	24.6	33.9	15.1	21.7	19.4	17.7	16.4	12.1	52	тихо	ЗСЗ	2	ЮЗ	2	2.3	—	Роса, сил. вѣтъръ	
10	752.0	20.3	26.1	22.5	22.9	27.0	18.5	22.2	19.6	17.8	16.3	9.9	49	ЗСЗ	5	З	16	3	7.3	—	Сил. вѣтъръ.	
11	752.9	19.5	26.8	20.7	21.9	28.1	17.7	22.0	19.8	17.9	16.4	8.6	45	З	4	СЗЗ	5	ЗСЗ	4	4.0	—	Роса.
12	754.1	19.2	26.4	19.2	20.8	27.3	16.2	22.9	19.9	18.0	16.5	7.2	41	З	13	З	14	тихо	1.0	—	—	
13	750.5	19.6	30.2	23.1	24.0	33.2	12.9	22.0	19.9	18.1	16.6	9.8	46	тихо	С	3	СИ	3	1.7	—	Роса.	
14	747.0	25.0	32.0	24.4	26.5	32.7	17.2	22.4	20.0	18.2	16.6	9.9	40	ЗСЗ	3	тихо	тихо	7.0	—	—	Слабъ дъждъ.	
15	745.8	24.3	31.2	21.6	24.7	32.3	17.0	22.8	20.2	18.3	16.7	12.1	52	тихо	З	5	З	16	8.7	0.4	Слабъ дъждъ.	
16	749.8	19.6	24.6	21.2	21.7	25.6	15.8	22.6	20.3	18.4	16.8	10.6	55	З	7	З	7	ИСИ	3	7.0	0.8	Дъждъ (капки).
17	748.6	20.2	23.8	19.1	20.6	25.0	15.7	22.5	20.3	18.5	16.9	12.2	67	СЗЗ	3	СЗ	3	З	5	5.3	0.0	Дъждъ.
18	753.4	20.0	23.0	17.6	19.6	23.4	15.7	21.9	20.2	18.5	17.0	7.6	44	З	7	З	26	З	11	1.7	3.0	Силентъ вѣтъръ.
19	753.6	17.9	25.5	18.1	19.9	28.4	10.9	20.8	19.9	18.5	17.0	7.3	44	ЗСЗ	5	З	5	ЮЮЗ	3	0.3	—	Роса.

Съобщава В. П. Вълчевъ.